

PRESSEMEDDELELSE:

Regeringen vil nedsætte en særlig undersøgelseskommission i FE-sagen

Regeringen vil nedsætte en særlig undersøgelseskommission, der skal foretage en uafhængig og uvildig undersøgelse af visse forhold i Forsvarets Efterretningstjeneste. Kommissionsundersøgelsen er et af flere led i opfølgningen på Tilsynet med Efterretningstjenesternes særlige undersøgelse af Forsvarets Efterretningstjeneste.

Det er afgørende, at der er tillid til, at efterretningstjenesterne agerer inden for deres beføjelser og samarbejder med de tilsyn, der skal kontrollere dem. Derfor er det også afgørende, at der bliver fulgt op på den kritik og de anbefalinger, som Tilsynet med Efterretningstjenesterne er kommet med den 21. august 2020.

Regeringen har nu besluttet at fremsætte lovforslag om en særlig undersøgelseskommission i FE-sagen. Det er en grundlæggende præmis for regeringen, at Danmark historisk har været og fortsat skal være en fuldt integreret del af den vestlige sikkerhedspolitiske alliance. Den alliance bygger ikke mindst på, at Danmark bevarer et nært samarbejde med vores allierede. Det er desuden af hensyn til Danmarks og befolkningens sikkerhed en grundpræmis, at der ikke i forbindelse med undersøgelsen sker en spredning af meget sensitive oplysninger ud over det absolut nødvendige. Det handler i sidste ende om at sikre, at Danmark fortsat har en velfungerende efterretningstjeneste – af hensyn til statens og befolkningens sikkerhed.

Regeringen ønsker, at undersøgelsen gennemføres hurtigst muligt – både af hensyn til de personer, der er involveret, og af hensyn til hurtigst muligt at afklare og normalisere forholdene, så Forsvarets Efterretningstjeneste kan varetage sine opgaver effektivt.

Især af hensyn til den betydelige mængde klassificeret materiale, der vil indgå i undersøgelsen, vil kommissionen blive nedsat ved en særlig lov, der sikrer fortroligheden omkring de forhold, der undersøges.

På den anførte baggrund vil undersøgelsen fokusere på de mest centrale og konkrete punkter i Tilsynets kritik, herunder spørgsmål om mulig indhentning og videregivelse af oplysninger vedrørende danske statsborgere, orientering af skiftende forsvarsministre, FE's eventuelle tilbageholdelse af oplysninger og afgivelse af urigtige oplysninger til Tilsynet og spørgsmål om FE's uberettigede behandling af oplysninger om en ansat i Tilsynet.

Desuden vil kommissionen kunne rette henvendelse til justitsministeren, hvis kommissionen anser det for at være af væsentlig betydning, at der gennemføres en undersøgelse af andre forhold. Justitsministeren vil herefter – i samråd med forsvarsministeren og Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne – træffe beslutning om, hvorvidt disse forhold skal omfattes af undersøgelsen.

Den parlamentariske forankring af undersøgelsen, herunder den nærmere afgrænsning af kommissoriet og afrapportering, ligger i Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne.

Kommissionen vil blive bedt om så vidt muligt at afslutte sit arbejde et år efter nedsættelsen. Dog vil undersøgelseskommissionen blive opfordret til at afklare spørgsmål af betydning for de ansatte, der har været tjenestefritaget som følge af sagen, så tidligt som muligt, og afgive delberetning herom i det omfang, kommissionen finder det forsvarligt. Lovforslag forventes fremsat i Folketingets åbningsuge med henblik på, at undersøgelsen kan igangsættes inden årets udgang.

Opfølgning på andre kritikpunkter

Sideløbende med og på baggrund af undersøgelsen vil der ske opfølgning på Tilsynets kritik i andre spor, herunder vil Forsvarsministeriet adressere Tilsynets anbefalinger om etablering af en whistleblowerordning og revision af FE-loven. Der vil bl.a. snarest blive iværksat et arbejde med at indhente erfaringer fra andre lande, som sammen med kommissionens konklusioner vil kunne indgå i det fremadrettede arbejde med at revidere FE-loven. Justitsministeriet og Forsvarsministeriet vil som led i dette arbejde se på rammerne for Tilsynet. Der vil også fremadrettet blive set på relationen mellem Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne og forsvarsministeren og justitsministeren, herunder i forhold til Tilsynet. Det forudsættes endvidere, at arbejdet vil omfatte både FE og PET.

Desuden vil Forsvarsministeriet og FE følge op på Tilsynets mere overordnede kritikpunkter i relation til FE's opgavevaretagelse og kultur, herunder i forbindelse med arbejdet med en revision af FE-loven og gennem øget ledelsesmæssigt fokus på legalitetskulturen i FE.

Baggrund

Tilsynet med Efterretningstjenesterne (Tilsynet) afgav den 24. august 2020 en pressemeddelelse med resultaterne af en særlig undersøgelse af Forsvarets Efterretningstjeneste (FE). I pressemeddelelsen tilkendegiver Tilsynet en række vurderinger vedrørende FE's virksomhed og afgiver på den baggrund endvidere anbefalinger til tiltag.

Samme dag tilkendegav forsvarsministeren i en pressemeddelelse, at der på baggrund af den alvorlige kritik, som Tilsynet har rejst af forhold i FE, bl.a. ville blive iværksat en undersøgelse.

Regeringen har nu fastlagt rammerne for undersøgelsen. Der vil være tale om en særlig undersøgelseskommission med tre landsdommere som medlemmer.

Når undersøgelsen er afsluttet, vil kommissionen afgive en beretning til justitsministeren, som sørger for, at Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne får adgang til beretningen. Desuden vil kommissionen i videst muligt omfang skulle udarbejde og offentliggøre en sammenfatning af sine konklusioner i uklassificeret form. Der vil under alle omstændigheder være fuld offentlighed om resultatet af kommissionens ansvarsvurderinger af de personer, der har været tjenestefritaget som følge af sagen.